Cena 1 zł

Głos Wielkopolski

Rok I | Poznań, sobota, 20 października 1945 r. | Nr 234

Odbudowa

W żywotnym interesie państwa i narodu konieczna jest szybka odbudowa zniszczonych osiedli i miast. Zależy od tego nie tylko dostarczenie tysiącom ludzi i rodzin mieszkań i warsztatów pracy, lecz przede wszystkim danie możności zarobkowania szerokim rzeszom ludności i wzmożenie produkcji.

Kto ma odbudowywać?

Państwo i samorządy winny się zająć przede wszystkim remontem i odbudową budynków rządowych i samorządowych. Odbudowa budynków prywatnych jest zadaniem inicjatywy prywatnej i kapitałów prywatnych.

Państwo może w ograniczonej tylko mierze udzielić pomocy kredytowej. Bowiem dostarczenie środków pieniężnych ze strony państwa byłoby możliwe tylko przez wzmożenie druku pieniędzy papierowych, co w konsekwencji doprowadziłoby do rujnującej naród inflacji, albo przez obciążenie ogółu nadmiernymi podatkami. Oba takie rozwiązania byłyby więc połączone z wielkimi zaburzeniami w całym życiu gospodarczym.

Pozostaje inicjatywa prywatna jednostek fizycznych lub prawnych, jako właścicieli zniszczonych obiektów oraz powołanych do tego spółdzielni budowlanych, które przejmą na siebie obowiązek odbudowy obiektów, jakie im zostaną przydzielone lub jakie same nabędą.

Jeśli chodzi o osoby fizyczne, to brak inicjatywy w odbudowie należy tłumaczyć tym, że niektórzy chcieliby odbudować, lecz nie mają na to środków pieniężnych; zaś wielu spośród posiadających środki pieniężne nie chce zająć się odbudową, czy to ze względów politycznych, czy to z obawy przed nacjonalizacją.

Każdy obywatel powinien zrozumieć tę nagą prawdę, że odbudowa zniszczonych osiedli, to nie praca dla Rządu, lecz spełnienie obowiązku obywatelskiego wobec narodu, a przy tym zabezpieczenie swoich osobistych interesów. Każda nowa ubikacja mieszkalna, to wzmocnienie siły biologicznej narodu, bo daje narodowi możność zakładania rodzin, ich rozwoju i rozrostu w normalnych warunkach bytowania człowieka cywilizowanego. Naród musi mieć domy i mieszkania, aby żył i spełniał swe dziejowe zadania.

Dla osiągnięcia więc tego wyższego celu, będzie musiał Rząd chwycić się nadzwyczajnych środków, ażeby doprowadzić domy do stanu używalności.

Obawa nacjonalizacji nieruchomości miejskich jest nieuzasadniona. Rząd nie zamierza przystąpić do nacjonalizacji nieruchomości.

W celu ściągnięcia kapitałów potrzebnych do odbudowy należy w pierwszej linii zwrócić się do Amerykańskiej Polonii.

Nie ulega wątpliwości, że z przejściem Stanów Zjednoczonych z gospodarki wojennej na produkcję pokojową zmniejszy się zdolność kapitalizacji gospodarstw indywidualnych. Już obecnie dają się tam odczuwać pewne oznaki kryzysu koniunkturalnego, który przy pogłębieniu może zmienić się w radykalny kryzys strukturalny z tendencją do daleko idących przemian gospodarczych i politycznych.

Polonia Amerykańska nie może na te przemiany zamykać oczu i winna sobie dobrze uprzytomnić niedawne kryzysy amerykańskie, które pociągnęły za sobą także wielkie ofiary spośród Polonii Amerykańskiej.

Należy znaleźć drogę do źródeł naszych sił gospodarczych w Ameryce. Wybrana delegacja powinna wyjechać do Stanów Zjednoczonych i tam przedstawić Polonii Amerykańskiej realnie nasz stan gospodarczy i możliwości inwestowania kapitałów polskich w kraju. Polonia zagraniczna winna służyć swojej polskiej Ojczyźnie i narodowi polskiemu.

Z drugiej strony należy dać Polonii Amerykańskiej odpowiednie zabezpieczenie włożonych przez nią kapitałów w inwestycje, dokonane w Polsce.

Im prędzej podejmiemy tę akcję, tym skuteczniej przyczyni się ona do uzdrowienia naszych stosunków gospodarczych i podniesienia znaczenia państwa polskiego na terenie międzynarodowym.

Dr Kazimierz Nowosielski

Wodzowie hitleryzmu przed Międzynarodowym Trybunałem

Berlin, 19. 10. (Polpress). W gmachu dawnego niemieckiego Sądu Najwyższego, w którym w roku 1944 skazano na śmierć kilku organizatorów i uczestników zamachu bombowego na Hitlera, odbyło się pierwsze publiczne posiedzenie międzysojuszniczego trybunału dla spraw przestępców wojennych. O godz. 10,30 weszli na salę sądową, zapełnioną wojskowymi, dziennikarzami i publicznością, członkowie trybunału. Posiedzenie otworzył sędzia radziecki Nikiczenko, który oświadczył: „Zgodnie z umową, zawartą przez rządy: Związku Radzieckiego, Republiki Francuskiej, Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii w sprawie ścigania przestępców wojennych w Europie, podpisaną w Londynie 8 sierpnia 1945 r. oraz w myśl artykułu 22 protokółu, dotyczącego utworzenia międzysojuszniczego Trybunału Wojennego otwieram posiedzenie celem przyjęcia aktu oskarżenia". Następnie 4 sędziowie i ich zastępcy złożyli następujące ślubowanie: „Oświadczam uroczyście, że jako członek trybunału będę spełniał swoje obowiązki godnie, bezstronnie i sumiennie". W imieniu oskarżycieli zabrał głos brytyjski prokurator Shawcorss, który oświadczył, że tekst aktu oskarżenia został jednomyślnie przyjęty przez oskarżycieli reprezentujących Wielką Brytanię, Francję, Związek Radziecki i Stany Zjednoczone. Następnie otrzymał głos prokurator Rudenko, który oświadczył: „W imieniu rządu Związku Radzieckiego mam zaszczyt przedstawić rosyjski tekst aktu oskarżenia przeciw głównym przestępcom wojennym". Oświadczenie to zostało przełożone na język angielski, francuski i niemiecki, po czym Rudenko wręczył sekretarzowi Trybunału tekst aktu oskarżenia w postaci grubej książki, zawierającej 35 tysięcy słów. Francuski tekst aktu przedstawił oskarżyciel Dubost, angielski tekst Sher. Francis Sher, prokurator amerykański przemawiając w imieniu oskarżycieli podkreślił, że przewód sądowy powinien się rozpocząć jak najwcześniej. Następnie sędzia radziecki Nikiczenko oświadczył, że trybunał otrzymał akt oskarżenia w sprawie następujących osób oskarżonych: 1. Herman Wilhelm Goering, 2. Rudolf Hess, 3. Joachim v. Ribbentrop, 4. Robert Ley, 5. Wilhelm Keitel, 6. Ernest Kaltenbrunner, 7. Alfred Rosenberg, 8. Hans Frank, 9. Wilhelm Frick, 10. Julius Streicher, 11. Walter Funk, 12. Hjalmar Schaft, 13. Gustaw Krupp von Bohlen und Halbach, 14. Karl Doenitz, 15. Erich Raeder, 16. Baldur v. Schirach, 17. Brueckel, 18. Alfred Jodl, 19. Martin Bormann, 20. Franz von Papen, 21. Artur Seyss-Inquart, 22. Albert Speer, 23. Constantin von Neurath, 24. Hans Frietsche. Sędzia Nikiczenko oświadczył, że akt oskarżenia domaga się, aby trybunał wydał orzeczenie, iż pewne niemieckie instytucje miały charakter przestępczy. Odnosi się to do następujących organizacyj i instytucyj: 1. die Reichsregierung, 2. das Korps des politischen Leiter der National Sozialistischen Deutschen Arbeiterpartei (kierownicy partii narodowo-socjalistycznej), 3. die Schutzstaffeln der NSDAP (SS), 4. Sicherheitsdienst (SD), 5. die Geheime Staatspolizei (Gestapo), 6. die Sturmabteilungen der NSDAP (SA), 7. niemiecki sztab generalny. 8. naczelne dowództwo niemieckich sli zbrojnych. Sędzia Nikiczenko dodał, że tekst aktu oskarżenia i protokółu i utworzenia trybunału zostanie dostarczony niezwłocznie oskarżonym w języku niemieckim.

W dalszym ciągu akt oskarżenia zarzuca przywódcom III. Rzeszy branie udziału w przygotowaniu i prowokowaniu do wojny od maja 1935 roku oraz to, że od 1939 r. do 1945 r. byli prowodyrami wszelkich pogwałceń obowiązującego prawa ogólno-światowego.

Oskarżeni będą mogli bronić się sami lub otrzymają obrońców z urzędu z Niemiec albo innego kraju. Zależnie od ich wniosku przewód sądowy będzie prowadzony w taki sposób, aby oskarżeni mieli pełną możność prowadzenia swej obrony. Sędzia Nikiczenko podkreśla dalej, że przewód sądowy rozpocznie się najpóźniej po upływie 30 dni od chwili doręczenia oskarżonym aktu oskarżenia. Na rozprawie w Norymberdze będzie przewodniczył przedstawiciel Wielkiej Brytanii Lord Lawrence.

Proces przestępców wojennych zostanie utrwalony na płytach i będzie prowadzony w czterech językach: angielskim, francuskim, rosyjskim i niemieckim. Zainstalowano specjalną aparaturę, która umożliwi obecnym na sali sądowej słuchanie, przy pomocy słuchawek, przebiegu rozprawy w tłumaczeniu na jeden z tych czterech języków.

Rząd polski stoi na gruncie demokratycznym

Echa podpisania karty Narodów Zjednoczonych przez Polskę

Nowy Jork, 19. 10. (Polpress). Prasa amerykańska zamieszcza notatki i artykuły poświęcone aktowi podpisania karty Narodów Zjednoczonych przez przedstawiciela Polski. „New York Times" podkreśla, że podpis złożony przez Ministra Spraw Zagranicznych Wincentego Rzymowskiego kończy jeden okres tragicznej historii Polski i symbolizuje jej powtórne odrodzenie się z ruin i zniszczeń. Żadne państwo nie jest bardziej od Polski uprawnione do zajęcia miejsca wśród Narodów Zjednoczonych. Żadne państwo nie zasługuje bardziej na serdeczne przyjęcie. Narody Zjednoczone przyjmą serdecznie gotowość Polski do współpracy w ramach organizacji międzynarodowej. Komentator radia moskiewskiego omawiając przybycie ministra Rzymowskiego do Waszyngtonu zaznacza, że Rzymowski reprezentuje polską demokrację. Przyjazd jego do Ameryki jest ważnym wydarzeniem, gdyż w Stanach Zjednoczonych działają jeszcze grupy faszystów polskich, którzy sieją nienawiść do nowej Polski i jej przyjaciela Związku Radzieckiego. Grupy te robią wszystko, aby zdyskredytować demokrację polską w oczach opinii publicznej. Wskutek ich intryg Polska nie była reprezentowana w San Francisko. Deklaracja złożona przez Rzymowskiego świadczy, że rząd polski stoi na gruncie demokratycznym, antyfaszystowskim.

Wywiad „Timesa" z Prez. Bierutem

Londyn, 19. 10. (BBC). — Prezydent Bolesław Bierut udzielił wywiadu korespondentowi londyńskiego „Timesa", w którym powiedział: „Przywódcy Polski i większa część społeczeństwa zdaje sobie sprawę, że od rozwoju stosunków polsko-radzieckich zależy przyszłość Polski a także i pokoju w Europie. Nie oznacza to jednak przyjęcie sowieckiego systemu politycznego i gospodarczego. Polska dąży do pełnej niezawisłości". W dalszym ciągu Prezydent oświadczył, że oczekuje powrotu około 6 milionów Polaków z zagranicy, od powrotu których zależy termin wyborów powszechnych w Polsce. Następnie Prezydent Bierut podkreślił, że obecnie jak najlepsze stosunki łączą Polskę z krajami sąsiednimi.

Mężowie stanu u Marszałka Żymierskiego

Warszawa, 19. 10. (Polpress). — W dniu wczorajszym ambasador St. Zjednoczonych w Polsce Liss Laane złożył wizytę Marszałkowi Roli-Żymierskiemu. Tego samego dnia odwiedził Marszałka ambasador włoski Eugenio Reale. Obie wizyty miały przebieg nader serdeczny i towarzyski.

Delegacja Polskiego Czerwonego Krzyża na grobie gen. Sikorskiego

Londyn, 19 10. (Polpress). Do Londynu przybyła z Warszawy delegacja PCK z prezesem Ludwikiem Christiansem na czele. Delegacja udała się na cmentarz Lotników Polskich, gdzie znajduje się grób śp. generała Władysława Sikorskiego i złożyła na mogile kwiaty.

Przedstawiciel Amerykańskich Związków Zawodowych przemawiał do robotników

Warszawa, 19. 10. (Polpress). — W dniu dzisiejszym przemówił przed mikrofonem Polskiego Radia do robotników polskich delegat Amerykańskich Związków Zawodowych ob. Leon Krzycki.

Norweska i duńska pożyczka dla Polski

Londyn, 19. 10. — Do Sztokholmu przybyli w drodze do Oslo i Kopenhagi przedstawiciele Banku Narodowego w Polsce, którzy będą prowadzili z rządami norweskim i duńskim rozmowy o udzielenie pożyczek na zakup u nich towarów, które będą sprowadzone przez Polskę.

Pierwszy polski samolot wkrótce opuści fabrykę

Rzeszów, 19. 10. (PR). — Państwowe Zakłady Lotnicze w Mielcu zatrudniające 1.100 pracowników, przystąpiły obecnie do produkcji samolotu prototypu, który ukaże się w połowie października. Konstruktorem pierwszego samolotu polskiego jest inż. por. Eugeniusz Stankiewicz.

Bezczelność niemiecka!

Niemiecka ulotka, kolportowana w Czechosłowacji i na naszych terenach przygranicznych, głosi:

„Dzięki wysiłkom naszej znakomitej taktyki, już otworzyły się oczy angielskich i amerykańskich wielkodusznych narodów, które nie dopuszczą, by polskie świnie żarły nasz chleb, zebrany na prastarej ziemi niemieckiej".

Połączenia morskie między Polską a Szwecją

Dwa szwedzkie przedsiębiorstwa armatorskie — Linia Szwedzko-Amerykańska i Towarzystwo Żeglugowe „Halland" wznowiły ostatnio połączenie na obsługiwanych przez nie przed wojną liniach, ze Szwecji do Gdyni i Gdańska. Pierwsze z tych przedsiębiorstw utrzymuje połączenie między portami, leżącymi na wschodnim wybrzeżu Szwecji a portami polskimi przy pomocy statków motorowych „Eton", „Tvann" i „Preany", przystosowanych do przewozu drobnicy. Towarzystwo „Halland" obsługuje zachodnie i południowe porty szwedzkie, łączące z Karlshamm. Między tymi portami a Gdynią i Gdańskiem kursują parowce „Gripen" i „Falken". a w razie potrzeby również motorowiec liniowy „Gladan".

Wybory we Francji

(z) Naród francuski pójdzie jutro do urn wyborczych, aby zadecydować o przyszłym ustroju Francji. Niedzielne wybory będą miały znaczenie historyczne. Bowiem referendum ludowe zadecyduje czy nadal ma obowiązywać przestarzała konstytucja z roku 1875-go, czy też równocześnie wybrane Zgromadzenie ma opracować nową konstytucję.

Projektów nowego ustroju jest kilka. Projekt lewicy francuskiej przewiduje rozszerzenie uprawnień prezydenta republiki, parlament jednoizbowy wybrany w głosowaniu powszechnym, tajnym, bezpośrednim i proporcjonalnym przez wszystkich obywateli liczących ponad 20 lat, bez różnicy płci. Deputowani będą odpowiedzialni przed wyborcami i każdej chwili mogą być odwołani przez wniosek, podpisany przez większą ilość wyborców, niż ilość głosów oddanych na owego deputowanego w wyborach. Rząd ma być wyznaczony przez Zgromadzenie, które wyłoni specjalny Komitet, sprawujący stałą kontrolę nad działalnością rządu. Wreszcie projekt przewiduje utworzenie czterech stałych rad działających przy rządzie, a mianowicie rady gospodarczej, społecznej, kulturalnej i wojskowej. Banki, przedsiębiorstwa ubezpieczeniowe i wielki przemysł mają ulec nacjonalizacji.

Projekt ten ma szanse stania się nową rzeczywistością Francji, bowiem jest rzeczą prawdopodobną, że jutrzejsze wybory wygra lewica — pomimo, że ordynacja wyborcza krzywdzi okręgi przemysłowe, robotnicze, a faworyzuje okręgi chłopskie, na które liczy prawica.

Niedawne wybory samorządowe wykazały olbrzymi wzrost wpływów lewicy. Największą ilość głosów otrzymała francuska partia komunistyczna, a mianowicie 3.830.000 głosów, drugie miejsce zajęła partia socjalistyczna — 3.700.000 głosów, trzecie — partia radykalna — 2.054.000 głosów. Ilość mandatów partii komunistycznej wzrosła o 353 procent, socjalistów o 230 proc. Jeżeli więc utrzymały się nastroje, które zdecydowały o zwycięstwie lewicy w wyborach samorządowych, to jutrzejsze wybory również przyniosą zwycięstwo lewicy.

Wyniki jutrzejszych wyborów francuskich będą miały duże znaczenie międzynarodowe. Zwycięstwo demokracji francuskiej będzie zwycięstwem tych sił, które widzą gwarancję pokoju i postępu w zacieśnianiu współpracy w ramach Organizacji Zjednoczonych Narodów.

Co słychać

w świecie

— Generalissimus Stalin sprolongował Finlandii termin płacenia odszkodowań wojennych na okres dwóch lat.

— W Wiesbaden zasądzono 6 Niemców i 1 Niemkę, oskarżonych o zabójstwo za pomocą zastrzyków kilkuset robotników polskich i rosyjskich.

— Wielka Brytania zamierza uznać rząd dr Rennera w Austrii.

— Zakłady lotnicze Messerschmidta i Lufthansy, przestawiono na produkcję pokojową, produkując maszyny do szycia, narzędzia kuchenne i meble.

— W Portugalii przywódcy partii demokratycznych postanowili bojkotować wybory, urządzone przez Salazara.

— W północnych Włoszech aresztowano znaną artystkę filmową Corrinne Luchaine pod zarzutem współpracy z wrogiem.

— Francuski uczony odkrył nowy środek leczniczy o działalności podobno bardziej skutecznej niż penicilina i zwalczający zarazki gruźlicy oraz tyfusu. Jest to wyciąg z muchomorów.

— Na skutek katastrofy, jaka wydarzyła się przy lądowaniu samolotu wojskowego w Melsbroeck (Belgia) poniosło śmierć 33 pasażerów.

— Zarząd panamerykańskich linii lotniczych podał do wiadomości, że linia lotnicza Nowy York—Londyn będzie uruchomiona w najbliższych dniach.

— W Tel Avivie utworzono „Zjednoczenie słowiańskie", w którego skład wchodzą: Polacy, Rosjanie, Czesi, Ukraińcy i Rusini.

— Generał Czang Kai Szek oświadczył, iż Nankin stanie się znów stolicą Chin i rząd przeniesie się do tego miasta w ciągu sześciu miesięcy.

— Prezydent m. Sztokholmu K. A. Anderson przyjął zaproszenie prezydenta Tołwińskiego i wkrótce będzie gościem w Warszawie.

w kraju

— W Sopocie odbył się inauguracyjny koncert Filharmonii Bałtyckiej, który zgromadził przedstawicieli władz, świata politycznego i kulturalnego.

— Dyrekcja Lasów Państwowych w Lublinie rozpoczęła akcję zalesienia wyrębów dokonanych przez okupanta.

— Związek Samopomocy Chłopskiej objął prowadzenie szkółki drzewek owocowych w Szczekarkowie. 50 tys. drzewek zostało już zaoczkowanych.

— PUR w Katowicach zorganizował w Koźlu jeden z największych punktów etapowych. Dotychczas przeszło 30 transportów, obejmujących ogółem 35 tys. powracających Polaków.

— Gdańska Dyrekcja Koncertowa utworzona została na terenie województwa gdańskiego.

— Latarnia morska na Rozewiu uruchamia radiolatarnię, służącą do nawigacji, jak również włącza do pracy syreny, nieodzowne w żegludze morskiej na wypadek mgły.

— 120 robotników ukończyło 3-miesięczny kurs kierowników fabryk w państwowym Technicum w Bytomiu. Absolwenci zostali skierowani do różnych miast polskich na stanowiska dyrektorów i kierowników fabryk.

— Po kilkumiesięcznej pracy robotników uruchomiono w Dziedzicach walcownię metali kolorowych.

— Wkrótce zostaną sprowadzone do kraju maszyny fabryki armatur w Łagiewnikach, odnalezione w Zakładach Witkowickich (Morawska Ostrawa).

— Trolleybusy warszawskie doczekały się pierwszych prac nad uruchomieniem. Słupy do górnej sieci ustawiane są już na trasie Żoliborz—Plac Teatralny.

Więzienie dla kandydatów na „Volksdeutschów"

Sosnowiec, 19. 10. (Polpress). Prokuratura w Sosnowcu skierowała szereg spraw do Sądu Okręgowego przeciwko tym osobom, które w okresie okupacji zgłosiły swa deklaracje na „volkslistę", zostały jednak odrzucone. W Zagłębiu Dąbrowskim nie istniał przymus podpisywania „volkslisty". Przeciwko tym osobom, które z własnej woli chciały włączyć się do społeczeństwa „narodu panów". prokuratura wystąpiła z oskarżeniem, że działały na korzyść nieprzyjaciela w okresie wojny. Sąd Okręgowy w Sosnowcu, po rozpatrzeniu sprawy, wydał szereg wyroków, skazując oskarżonych na 1—10 lat więzienia.

Egipt przeciw Anglikom

Paryż, 19. 10. (Polpress). — Jak donoszą z Kairu, doszło do ostrych demonstracyj przeciwbrytyjskich. Studenci urządzili pochód demonstracyjny, żądając usunięcia wojsk brytyjskich z Egiptu, nim by mogło dojść do rozlewu krwi. Różne organizacje nawołują do bojkotu ekonomicznego i niekupowania towarów pochodzenia angielskiego.

Pierwsza Krajowa Konferencja delegatów Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej

W Warszawie odbyła się Pierwsza Krajowa Konferencja przedstawicieli oddziałów terenowych i aktywu Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej.

W konferencji wzięli udział delegaci 16 oddziałów. Po zagajeniu przez przewodniczącego towarzystwa min. H. Świątkowskiego, wybrano prezydium, w skład którego weszli: ob. ob. St. Janusz, ks. Oraczewski, Szwalbe, Lutyński, inż. Drzewiecki oraz delegaci radzieccy: Piekucin i major Niepoczelowicz.

W konferencji brał udział również wiceminister Kultury i Sztuki ob. Leon Kruczowski.

Min. Świątkowski wykazał w przemówieniu podstawy przyjaźni polsko-radzieckiej oraz konieczność pogłębienia jej i ugruntowania w społeczeństwie polskim.

Radca ambasady ZSRR w Warszawie Jakowlew nakreślił historyczny rozwój stosunków polsko-rosyjskich i przyjaźni, łączącej oba narody, utrwalonej męstwem żołnierza polskiego, który ginął pod Lenino, ofiarą i dzielnością żołnierza rosyjskiego, walczącego o wolność Polski i obywatela radzieckiego, który pośpieszył z pomocą wyzwolonej bohaterskiej Warszawie. Wreszcie umacniali tę przyjaźń dyplomaci radzieccy i polscy, zdobywając w Poczdamie miejsce należne Polsce w Europie.

Cele i zadania towarzystwa omówił dr Płoński. Ob. Lutyński i dr Strzemiński wysunęli czynnik słowiański jako podstawę konieczności ścisłego współżycia dla przeciwstawienia się w przyszłości ew. niemieckiej agresji. Ks. dr Oraczewski ze swej strony dodał, że poza czynnikiem słowiańskim bezwzględnie ważnym i słusznym, muszą być brane pod uwagę względy ogólnoludzkie. ZSRR zjednoczył wolne niezależne narody i posunął się daleko naprzód w rozwoju społecznym.

Następnie przedstawiciele 16-tu oddziałów Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej złożyl sprawozdania z dotychczasowej pracy.

Towarzystwo liczy ogółem 7.846 członków skupionych wokoło 1.000 kołach. Z ziem ostatnio przyłączonych działalność Towarzystwa objęła już Śląsk i województwo gdańskie. Najlepsze wyniki pracy ma wojew. śląskie (Katowice). Oddział Lignica mimo wielu przeszkód, na jakie napotyka w pracy, zapowiada się bardzo dobrze. Z kół wyróżnia się koło w Chrzanowie które, dokonało dużo pomimo braku funduszów. Organizowano odczyty, akademie, kursy języka rosyjskiego i widowiska teatralne mające na celu spopularyzowanie ZSRR w Polsce.

Prelegentami są częstokroć wybitni uczeni polscy, jak np. w Lublinie prof. dr Kleiner lub literat Parandowski. Towarzystwo prowadzi akcję wydawniczą, która obejmuje najcelniejsze dzieła wybitnych pisarzy rosyjskich w oryginałach i przekładach na język polski.

Staraniem Towarzystwa niektóre teatry wystawiły już sztuki pisarzy rosyjskich, szereg innych przygotowuje się do tego, a wiele miast polskich odwiedziły zespoły artystów radzieckich. Oddział katowicki organizuje wieczory poezji rosyjskiej w języku polskim — i naszej w języku rosyjskim.

Inne oddziały, jak np. Kielce pomagają w opiekowaniu się rannymi żołnierzami Armii Czerwonej.

W Poznaniu założony został wojewódzki oddział towarzystwa w zeszłym tygodniu. Zarząd oddziału opracowuje szczegółowy plan działalności.

Wszystkie oddziały wystąpiły z prośbą do Zarządu Głównego o zorganizowanie w najbliższym czasie wycieczki do ZSRR.

W drugim dniu zjazdu delegatów Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej w referacie pt. „Struktura organizacyjna i formy pracy towarzystwa" ob. Wroński nakreślił formy działania towarzystwa.

Po referacie wywiązała się ożywiona dyskusja. W dyskusji zabrał m. in. głos oficer Armii Czerwonej major Niepoczałowicz, który przypomniał narodziny przyjaźni między obiema armiami — radziecką i polską, zadzierzgniętej na polach wspólnych bitew i scementowanej wspólnie przelaną krwią o „naszą wolność i waszą". W ogniu bitew tej wojny krzepła nowa demokratyczna Polska i skrzepła przyjaźń między Związkiem Radzieckim a Polską.

W dalszym ciągu dyskusji powzięto przez aklamację uchwałę o stworzeniu ogólnopolskiego kursu prelegentów instruktorów oraz złożono do Zarządu Głównego wnioski o zorganizowanie Tygodnia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, o rzucenie w teren objazdowych teatralnych grup amatorskich, zorganizowanie konkursu literackiego, którego tematyką byłyby stosunki polsko-radzieckie, oraz wprowadzenie w ramach codziennych audycyj radiowych kącika poświęconego tym zagadnieniom.

Na zakończenie obrad wysłano do wszystkich oddziałów Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej wezwanie do wytężonej pracy oraz depesze:

Do Prezydenta Krajowej Rady Narodowej ob. Bolesława Bieruta:

„Pierwsza Organizacyjna Krajowa Konferencja delegatów Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej zapewnia Ciebie, Obywatelu Prezydencie, że Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej w pracy swojej na całym terenie Rzeczypospolitej będzie nieugięcie kroczyć śladami Twoich wielkich wskazań, wierząc, że zapoczątkowana przez Ciebie i Krajową Radę Narodową polityka przyjaźni ze Związkiem Radzieckim jest punktem zwrotnym w życiu naszego narodu."

Do Przewodniczącego Rady Komisarzy Ludowych ZSRR Generalissimusa Józefa Stalina:

„Pierwsza Organizacyjna Krajowa Konferencja Towarzystwa Przyjaźni-Polsko-Radzieckiej przesyła na Twoje ręce Generalissimusie, wyrazy głębokiej czci i zapewnienia, że przyjaźń polsko-radziecka, zadzierzgnięta na polach walk i ugruntowana wspólnie przelaną krwią żołnierzy polskich i radzieckich, Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej będzie się starało kontynuować i rozszerzać w narodzie polskim".

Do Przewodniczącego WOKS w Moskwie:

„Pierwsza Krajowa Konferencja Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej przesyła na Wasze ręce serdeczne, braterskie pozdrowienia".

Uczestnicy konferencji zwiedzili zorganizowana przez Zarz. Gł. Towarzystwa wystawę: „Moskwa — stolica ZSRR". Niezwykle interesująca wystawa ta pomyślana została jako wystawa ruchoma Wkrótce zapozna się z nią i społeczeństwo poznańskie.

Demonstracje przeciwrządowe w Argentynie

Nowy Jork, 19. 10. (Polpress). — Agencja Reutera donosi, że w Buenes Aires odbył się wiec protestacyjny przeciw rządom Farella. 20-tysięczny tłum udał się pod gmach Marynarki obrzucając go kamieniami i wznosząc okrzyki przeciw rządowi. Jeden z pułków marynarki wystąpił przeciw obecnemu rządowi.

Walki uliczne na Jawie

Londyn, 19. 10. (BBC). — Jak donoszą z Jawy, na wyspie i w Indochinach wylądowały nowe oddziały wojsk brytyjskich.

Londyn, 19. 10. (Polpress). — Sytuacja na Jawie ulega stałemu zaostrzaniu się. Ostatnio doszło do walk ulicznych. Muzułmanie atakują chrześcijan. Jest wielu zabitych i rannych.

Bogaty łup wojenny

Londyn, 19. 10. (Polpress). — Władze amerykańskie skonfiskowały w Japonii zbiór brylantów wartości 40 milionów dolarów. Brylanty te pochodziły ze zbiórki przeznaczonej na koszty wojenne Japonii.

Odnaleziono kartotekę hitlerowców

Moskwa, 19. 10. (Polpress). — Jak donoszą, znaleziono w ostatnich dniach kartotekę ze spisem członków partii narodowo-socjalistycznej w Niemczech, zawierającą ponad 80 tysięcy nazwisk.

Konferencja państw afrykańskich

Londyn, 19. 10. (Polpress). — W Manchester odbywa się Konferencja Państw Afrykańskich. Konferencja m. in. potępiła politykę państw południowo-afrykańskich oraz zażądała zrównania praw wszystkich mieszkańców Afryki bez względu na przynależność rasową.

Żądania robotników angielskich

Londyn, 19. 10. (Polpress). — W dniu dzisiejszym doszło do pertraktacyj między pracodawcami a przedstawicielami 40 tysięcy strajkujących robotników angielskich. Robotnicy domagają się 40-godzinnego tygodnia pracy i podwyżki płac.

Leopold spotkał się z Hitlerem

Londyn, 19. 10. (BBC). — Premier rządu belgijskiego oświadczył w dniu wczorajszym, że otrzymał od sił okupacyjnych amerykańskich dokument, który podaje przebieg spotkania króla Leopolda III z Hitlerem. Odbitki tego dokumentu zostały wręczone przywódcom partyj politycznych. Treść dokumentu będzie trzymana w tajemnicy aż do chwili zupełnego wyjaśnienia sprawy.

Komunikacja Anglii z U. S. A.

Londyn, 19. 10. (Polpress). — Z dniem 30 bm. zostanie uruchomiona normalna stała komunikacja lotnicza między Anglią i St. Zjednoczonymi.

Układ sił politycznych w Polsce

Na powyższy temat kpt. Mirman z Głównego Zarządu Polityczno-Wychowawczego Wojska wygłosił w ub. środę w auli uniwersytetu referat, w którym przedstawił genezę i nakreślił program partyj politycznych, działających w Polsce. — Mówca rozpoczął od analizy ruchu ludowego, w którym od niedawna notujemy powstanie nowego stronnictwa P. S. L. — Przed r. 1935 chłopi w Polsce byli zorganizowani w kilku stronnictwach, z których najważniejszymi były Piast i Wyzwolenie. Piast był organizacją polityczną chłopstwa bogatego, podczas gdy Wyzwolenie skupiało w swych szeregach chłopów biednych. Obecna ewolucja idzie po linii nawrotu do tej tradycji przedwojennej. — P. S. L. reprezentujące prawicę demokracji polskiej i stojące na gruncie demokracji liberalnej, w odróżnieniu do S. L. wyznającego program demokracji ludowej, może łatwo stać się przytuliskiem elementów reakcyjnych, mimo, że wicepremier Mikołajczyk w przemówieniach swych stara się od nich odgrodzić.

Stronnictwo Pracy powstało ze sfuzjonowania grupy konspiracyjnej „Zryw", na której czele stali obecny wojewoda poznański dr Widy-Wirski i wojewoda pomorski ob. Felczak ze stronnictwem londyńskim Popiela. Stronnictwo to podkreśla swój charakter chrześcijański i skupia w swych szeregach rzemieślników, część kupiectwa i inteligencji pracującej. Stronnictwo Demokratyczne jest organizacją polityczną o analogicznej bazie socjalnej. Stoi ono na gruncie demokracji ludowej i dąży do zatarcia rozbieżności między inteligencją z jednej a chłopem i robotnikiem z drugiej strony. Kupiec czy przedstawiciel wolnego zawodu w pracy swej winni mieć przede wszystkim na oku dobro społeczne, pamiętać, że są kółkiem w mechanizmie narodowym, który musi funkcjonować sprawnie w myśl ogólnych zasad, kierujących całością mechanizmu.

Stronnictwami klasy robotniczej są P. P. R. i P. P. S. — P. P. R., powstała w r. 1942, opiera się na zasadach marksizmu i leninizmu. Jest to partia dialektyczna, nie uznająca doktryn lecz w działalności swej kierująca się wymogami rzeczywistości. Wielu sądzi, że P. P. R. jest identyczna z dawniejszą partią komunistyczną. Nie jest to ścisłe. Niewątpliwie przejęto wiele z programu komunistycznego ale są też i poważne różnice. Prelegent wskazał m. i. na znaczenie w programie P. P. R. czynnika narodowego, który w partii komunistycznej traktowany był drugoplanowo. Wraz z innymi partiami bloku demokratycznego P. P. R. dąży do urzeczywistnienia w Polsce ideału demokracji ludowej.

P. P. S. jest partią, która w okresie okupacji przeszła najcięższy bodaj kryzys. — Już w latach przedwojennych na skutek intryg sanacji zarysował się podział na dwa odłamy: lewicowy, kierowany przez Barlickiego i Dubois i prawicowy, zaprzedany sanacji z Arciszewskim i Kwapińskim. — W podziemiach konspiracji przesilenie jeszcze się pogłębiło. Elementy, wyznające zasadę jedności frontu robotniczego stworzyły tak zw. R. P. P. S. (robotniczą P. P. S., która wraz z P. P. R. stworzyły podziemną Krajową Radę Narodową: W. R. N. (wolność, równość, niepodległość) był dalszym podziemnym odgałęzieniem dawnego P. P. S. — Pod piękną nazwą skupiały się żywioły bardzo niejednolite. Część WRNowców po wyswobodzeniu terenów prawobrzeżnych Wisły i ujawnieniu się R. P. P. S. przyłączyła się do niej i współdziałała w odbudowie obecnej P. P. S. Część, opanowana przez reakcję, połączyła się z N. S. Z. Wreszcie trzecie ugrupowanie P. P. S. londyńska, z posłem Stańczykiem na czele, również wchodzi w skład obecnej partii. Powyższe przemiany wpłynęły na wielką ewolucję programową P. P. S., która w poglądach swych na zagadnienia polityki wewnętrznej i zagranicznej zbliżyła się do P. P. R. Zbliżenie nie oznacza jednak utożsamienia. Wystarczy wymienić różnicę w zapatrywaniach na tak kapitalne zagadnienie jak kwestia spółdzielczości i upaństwowienia zakładów przetwórczych. — W życiu politycznym jednak obie partie, stojąc na gruncie jedności klasy robotniczej współdziałają zgodnie.

Prócz partyj politycznych czynnikiem grającym bardzo poważną rolę w układzie sił politycznych w Polsce są związki zawodowe, organizacje młodzieżowe i kulturalno-oświatowe. Ruch zawodowy rozwija się wspaniale. Mamy już ponad milion zrzeszonych pracowników. W przeciwieństwie do lat przedwojennych, gdy istniało rozdrobnienie w ruchu zawodowym, obecnie jest tylko jedna potężna organizacja. — Po referacie wywiązała się dyskusja, w trakcie której prelegent udzielał szczegółowych wyjaśnień na stawiane mu pytania.

Zdemobilizowany żołnierz to nowa siła odbudowującej się Polski!

Danuta Kossowska

Budapeszt i Polacy

II

Niebawem przepłynęła główna, największa fala, aby przed pierwszymi śniegami w Jugosławii, zdążyć jeszcze do Francji. Przepłynęła, zostawiając po sobie chaos i rozgardiasz w hotelach, pensjonatach i — pojęciach.

Dziwną wzięli na siebie rolę nasi uchodźcy na Węgrzech. Za wszelką cenę, od pierwszego do ostatniego dnia, jakby po zmowie, mącili spokój trzeźwych, realnie myślących zlekka oportunistów „bo inna rzecz dzielność, inna zaś szaleństwo". Wytrącali z równowagi, z błogiego stanu chowania głowy w piasek. Ciężka była zima, gdy po zajęciu Polski, zapanowała cisza, przerywana nieistotnymi bombardowaniami, Węgrzy uważali ją za prostą konsekwencje wrześniowego zwycięstwa niemieckiego. myśmy czekali... Czekali na upadek Francji, czekali na ataki „Luftwaffe" na Londyn, na Narwik, na podbój Grecji i Jugosławii, na Kretę. Śmiano się nam prosto w nos, na nasze w nieskończoność powtarzane: „Jeszcze nie rano!" Śmiano się najgłośniej, kiedy w czerwcu 1941 ruszyli Niemcy na wschód, a my powiedzieliśmy: „zaczyna się!" — Zaczął się pochód aż pod Stalingrad.

Setki żyjących i pracujących w Budapeszcie Polaków — wówczas już „starych madziarów", prowadziło swoją krecią robotę. Sprawiało specjalną satysfakcję wyciąganie w dyskusję nielubiącego słownych szermierek Węgra i zbijanie jego argumentów, mącenie jego poglądów. Czyniło się to nie tylko dla nich, ale i dla siebie, w wątpliwościach wywołanych czerpało się wiarę w coraz wątpliwsze zwycięstwo. Nie byliśmy już wtedy większością, byliśmy otoczeni obcym żywiołem, który w 60% nie wierzył i skapitulował. To, że pozostałe 40% w zwycięstwo Trzeciej Rzeszy nie wierzyło, w bardzo dużej mierze wynikało z faktu, że każdy nie-germanofil miał „swojego" Polaka, mniej lub więcej udolnego komentatora wydarzeń światowych.

Stalingrad palił się, ale mimo gromkich słów pana z czarnym wąsikiem, nie został zdobyty. Natomiast spod Woroneża, Dniepropietrowska wróciły strzępy 100 tysięcznej armii węgierskiej, w łachmanach, boso, z poodmrażanymi kończynami. „Mieliście rację" — mówili wtedy Węgrzy.

Premier Kallay, żongler i ekwilibrysta przygotowywał dla Węgrów nowe polityczne salto, niestety okazało się „mortale". W marcu 1944 Niemcy wkroczyli na Węgry. Regenta przytrzymano w kwaterze Führera, przez pierwsze krytyczne dni.

Jakże tu nie łączyć losów Budapesztu z losami Polaków? Pierwszego dnia, w wiosenną pochmurną niedzielę, jak spod ziemi, powyrastały na ulicach płowe auta gestapowców, a krew, która tego dnia popłynęła ulicami Budapesztu była polską krwią. Szczuto nas wtedy na równi z „niepewnymi" Węgrami. Rozpędzono biura komitetów, zamknięto redakcję dziennika „Wieści polskie", zdemolowano instytucję wydawniczą „Biblioteka Polska", urządzano łapanki. Nikt w tym czasie nie sypiał w domu, a mimo to wyłapano wszystkich. Auta ss-manów stawały pod domami zawsze wtedy, kiedy tropiony na jedną noc przychodził do domu — odpocząć.

Jak kiedyś tłoczyli się Polacy w Carltonach, Bristolach czy Ritzach, tak teraz w ciasnych celach więzień. Jak kiedyś Węgrzy dzielili bratersko z lengyelami zawszoną pryczę, czarny chleb lub przyniesioną z domu bułkę.

Jesienią. regent Horthy przez radio wydał proklamację do narodu. Powiedział głośno i odważnie: „Niemcy tę wojnę przegrały!" I tym razem za późno. Proklamacja była jego łabędzim śpiewem, a w stolicy rozszalał się terror niemieckich i węgierskich faszystów. Dopiero od tej chwili rozpoczęły się pogromy żydowskie na wspaniałą germańską skalę.

Tymczasem Czerwona Armia wielkim oskrzydlającym manewrem otoczyła i niebawem zamknęła w pierścień piękną stolicę Węgier. W zamkniętym mieście Niemcy i Nilaszowcy z determinacją i pasją dorzynali Żydów i nie-żydów, setki ludzi topiono co dnia w Dunaju — w „pięknym modrym Dunaju..."

Runęły wysadzone w powietrze piękne mosty. Niemcy w domach Pesztu, w grotach Budy bronili się do ostatniego, u oo. Paulinów były składy amunicji i główna kwatera. Samoloty sowieckie w niekończących się nalotach niszczyły Peszt i kruszyły piękną Budę, zmieniając ją w jedno dymiące rumowisko. I znowu po bratersku dzielił śmierć Węgier z Polakiem. Z trzaskiem zamykał się jeszcze jeden rozdział w historii stolicy Węgier.

Po oblężeniu, w pierwszych posępnych dniach zetknięcia się z obcym żywiołem, którego języka, ani intencji Węgier nie pojmował, przerażony szorstkością tonu. Polacy stali się tłumaczami wszystkich, wszędzie i zawsze. Kręcili się po mieście z biało-czerwonymi opaskami na rękawach, rozchwytywani jak nadzwyczajne dodatki.

KRONIKA POZNAŃSKA

Sobota, dnia 20 października 1945 r.
Kalendarz rzymsko-katolicki — Jana Kantego
Kalendarz słowiański — Budzisława

Dla członków „Czytelnika"

Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik" przygotowuje znowu dla swych członków miłą niespodziankę, tym razem z dziedziny muzyki. W najbliższą środę 24 bm., o godz. 18-tej Teatr Wielki wystawia operetkę Lehara „Wesoła Wdówka". Członkowie Spółdzielni otrzymają na to przedstawienie bilety bezpłatne.

Czytelnicy „Głosu Wielkopolskiego" będący członkami „Czytelnika" mogą nabywać bilety po cenie zniżonej o 10 złotych.

Przedsprzedaż biletów odbywa się w redakcji „Głosu Wielkopolskiego", ul. Wyspiańskiego 10, I ptr. w godzinach od 8—15-tej.

Domy noclegowe dla podróżnych

W związku z obowiązującą ciągle jeszcze godziną milicyjną wynikają dla podróżnych, przybywających nocą do Poznania liczne niewygody.

Podróżni nie mogą opuścić terenów dworcowych, by udać się do swych mieszkań lub do hotelu i zmuszeni są tłoczyć się w nędznych poczekalniach lub na peronach. Między przyjezdnymi jest wiele kobiet z dziećmi, które mogą wprawdzie korzystać ze stacji Opieki nad Matką i Dzieckiem, jest również ośrodek P. C. K., lecz wszystkie pomieszczenia są za szczupłe i nie rozwiązują problemu dostatecznej opieki nad podróżnymi.

Już w kwietniu zwrócił się Urząd Wojewódzki do Miejskiego Komitetu Opieki Społecznej z poleceniem przystąpienia do natychmiastowego zorganizowania domów noclegowych w okolicy dworca. Sprawa nie została dotychczas załatwiona. A tymczasem nastała jesień, noce są już zimne, często dżdżyste. Przebywanie na peronach przez długą noc grozi przeziębieniem, a wkrótce stanie się nie do zniesienia.

Najwyższy już czas, aby jednak zorganizować domy noclegowe dla podróżnych w rodzaju hoteli, w których przyjezdni znajdą wygodne schronienie. Trzeba również pomyśleć o utworzeniu stacyj dożywczych, w których podróżni za przystępną opłatą mogliby otrzymać ciepłą strawę lub napoje.

Te domy noclegowe i stacje dożywcze należy zorganizować nie tylko przy Dworcu Głównym, lecz również przy Tamie Garbarskiej, w Poznaniu Wschodnim, Starołęce i na Dworcu św. Łazarza.

Jakie powinny być zachodnie granice Polski?

Staraniem Polskiego Związku Zachodniego wygłoszony będzie w Poznaniu w dniu 23 bm., o godz. 18-tej w sali Biblioteki Miejskiej, przy ul. Walki Młodych 35 — ciekawy odczyt mgr Jerzego Tarnowskiego na temat „Jakie powinny być zachodnie granice Polski".

Ze względu na ważność i aktualność tematu oraz na wytyczne, wskazujące na rozwiązanie problemu naszych granic zachodnich — odczytem powinny zainteresować się najszersze rzesze społeczeństwa. Należy nadmienić, że mgr Tarnowski, pochodzący z Warszawy jest tym, który w sprawie granic złożył w Ministerstwie specjalny memoriał. Prelegent wygłosił ten sam odczyt w Szczecinie podczas „Tygodnia PZZ" i zyskał sobie niezwykłe uznanie.

Poświęcenie kościoła w Naramowicach

Jutro, dnia 21 bm., o godz. 9-tej odbędzie się w Naramowicach poświęcenie kościoła parafialnego pod wezwaniem Matki Boskiej Częstochowskiej. Aktu poświęcenia dokona ks. biskup Dymek. Podczas uroczystości śpiewać będzie chór katedralny pod dyrekcją ks. W. Kawickiego.

Aby umożliwić mieszkańcom Poznania wzięcie udziału w uroczystości poświęcenia zorganizowano specjalną komunikację autobusową do Naramowic. Autobusy odchodzić będą z pl. Kolegiackiego między godz. 7.30 a 8-mą.

„Teatr Nowy" — nowa placówka kulturalna w Poznaniu

Fakt otwarcia trzeciego z kolei teatru w Poznaniu a mianowicie „Teatru Nowego" powitało miejscowe społeczeństwo z niekłamanym zadowoleniem. Pęd ku prawdziwie kulturalnej rozrywce, która poza przyjemnością i chwilą wytchnienia daje obywatelom możność poznania celnych utworów scenicznych pisarzy polskich i zagranicznych a równocześnie spełnia szczytną rolę oświatowo-wychowawczą — jest w naszym mieście objawem szczególnie radosnym. Teatry poznańskie są stale przepełnione. Wielu odchodzi od kas bez biletów. Teatr Nowy mimo szczupłej stosunkowo ilości miejsc na widowni w znacznym stopniu zaspokoi potrzeby kulturalne wielu mieszkańców.

Dostosowanie dawnej sali kinowej do potrzeb teatru napotkało na wiele trudności technicznych, które rozwiązano wprawdzie pomysłowo, lecz niekoniecznie wygodnie. Dwie skrzydłowe sceny są efektowne, lecz trudno je z miejsc bocznych objąć wzrokiem.

Inaugurację sezonu teatralnego w Teatrze Nowym zapoczątkowała Dyrekcja wystawieniem znanej komedii Fredry — „Śluby Panieńskie", w reżyserii Ryszarda Wasilewskiego. Obsadę komedii stanowią: Podborówna, Skubniewska, Sroczyńska, Chmielewski, Kierczyński, Olędzki i Kotarski, a więc aktorzy znani Poznaniowi z dawnych czasów.

„Śluby Panieńskie" cieszą się niesłabnącym powodzeniem i zbierają zasłużone brawa bawiącej się doskonale na widowni publiczności.

Zlot Młodzieży w Szczecinie odroczony

Komenda Wojew. Chorągwi Harcerzy w Poznaniu zawiadamia, że na skutek zarządzenia władz wyższych, termin zapowiedzianego Zlotu Młodzieży w Szczecinie w dniach od 20—22 bm. został odroczony na czas późniejszy.

Z życia Wielkopolski

Powiat obornicki staje do wyścigu w zakresie świadczeń

Do powiatów przodujących w akcji zdawania świadczeń rzeczowych dołącza się ostatnio powiat obornicki. Do połowy bież. miesiąca następujące gromady z pow. obornickiego dostawiły świadczenia: Roztworowo — 60%, Górka — 50%, Gołoszyn — 50%, Rudki — 50% i Wargowo — 40%. Do końca bież. miesiąca rolnicy mają dostarczyć 40% świadczeń, objętych planem ogólnym. Następne raty przypadają na koniec listopada 20%, na koniec grudnia 20% oraz na koniec stycznia 1946 r. 20% — co w sumie stanowić będzie całość wyznaczonych zobowiązań. Przedterminowe złożenie świadczeń przez wymienione gromady jest charakterystycznym dowodem, że wieś wielkopolska rozumie potrzeby odbudowującego się kraju i ludności pracującej w mieście.

Pierwszy przegląd młodzieży w oswobodzonej Ojczyźnie

Imponująco wypadło święto P.W. i W.F., urządzone przez Komitet Powiatowy w Witkowie, pow gnieźnieński. Mimo, że był to pierwszy przegląd młodzieży po 6-letniej przerwie, wyniki osiągnięte świadczą najlepiej o zapale, z jakim podchodzi się do pracy w dziedzinie przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego. W niedzielnym święcie udział wzięło około 1000 młodzieży z całego powiatu gnieźnieńskiego.

Odbyła się defilada, przyjęta przez przedstawicieli władz.

Następna część święta odbyła się na boisku, gdzie przed obiadem żołnierskim zwrócił się do młodzieży w krótkich, lecz mocnych słowach wicestarosta ob. Gabryś, podkreślając, że święto jest sprawdzianem kilkumiesięcznych wysiłków, przygotowania do zaszczytnej służby dla wolnej i demokratycznej Polski. Na zakończenie wzniesiono okrzyk na cześć Polski, Rządu Jedności Narodowej i Marszałka Roli-Żymierskiego. Po południu rozegrano zawody sportowe, w których uzyskano zupełnie dobre wyniki. Duszą organizatorów święta w samym Witkowie był ob. dr Gorgolewski. Rozdaniem dyplomów zawodnikom na sali ob. Dębickiego i zabawą taneczną zakończono pierwsze święto P. W. i W. F. w pow. gnieźnieńskim. (pr)

TRZEMESZNO

Dnia 17 września br. rozpoczęły się wykłady na Uniwersytecie Powszechnym w Trzemesznie pod kierownictwem prof. gimn. mgr. Komara Stanisława.

Zgłoszenia ankietowe słuchaczy wykazały duże zainteresowanie przedmiotami utylitarnymi jak księgowość oraz radiotechnika.

Języki obce znalazły również dość pokaźny zastęp słuchaczy. Pożyteczna ta uczelnia ma zapewnioną opiekę Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego i Inspektoratu Szkolnego w Mogilnie. Nad.

ŚREM

Aby nie dopuścić do rozrostu przestępczości (kradzieże i szabrownictwo) Sąd Grodzki występuje ostro we wszystkich ujawnionych wypadkach. Schwytanych na gorącym uczynku aresztuje się natychmiast. (tj)

Komisja do badań zbrodni niemieckich wezwała burmistrzów i wójtów powiatu śremskiego do nadsyłania materiałów i eksponatów świadczących o okrucieństwie niemieckiego okupanta. Apeluje się do obywateli, ażeby współpracowali ściśle z komórkami komisji, dostarczając im wyżej wymienionych materiałów dokumentarnych. (tj)

KALISZ

Na ostatnim posiedzeniu Narodowej Rady Miejskiej w Kaliszu powzięto szereg uchwał zmierzających do bezwzględnej walki ze złodziejstwem, przekupstwem i nadużyciami jakie miały miejsce w aprowizacji i handlu.

Nieuczciwych powierników sklepów, którzy rozsprzedawali towar przed zrobieniem inwentarza, uchwalono oddać w ręce prokuratora. Charakterystyczną jest sprawa powiernika Sobczaka, który pobrał w cukrowni cukier dla robotników, który sobie przywłaszczył. Gdy się sprawa wydała, Sobczak usiłował przekupić prezydenta i wiceprezydenta. W obawie przed aresztowaniem zbiegł na Zachód.

Kalisz jako miasto typowo przemysłowe, zatrudniające w swoich fabrykach tysiące robotników, zostało przydzielone do II grupy miast, co bardzo ujemnie wpływa na zaopatrzenie pracujących w żywność.

Rada Narodowa postanawia poczynić starania o przesunięcie Kalisza do I grupy miast.

Starania miasta o uzyskanie 8 milionów zł kredytów na rozbudowę i remonty spełzły na niczym, Kalisz otrzymał tylko 700 tys. zł na remont uszkodzonych domów, co w kilku procentach zaspakaja potrzeby.

Na zakończenie obrad uchwalono wysłać specjalną delegację do Premiera i Ministerstwa Przemysłu dla przedstawienia wszystkich bolączek i trudności z jakimi walczy miasto. Wo.

CZARNKÓW

Dzień Spółdzielczości obchodzono w Czarnkowie bardzo uroczyście. Uroczystości rozpoczęto w sobotę capstrzykiem. Uroczystości niedzielne rozpoczęto nabożeństwem. Akademia w Domu Ludowym zgromadziła poza przedstawicielami władz wojskowych i cywilnych oraz partii politycznych liczne rzesze społeczeństwa. Wieczorem odbyła się zabawa taneczna. Komitet organizacyjny pod przewodnictwem insp. Wehnerta nie zapomniał także o młodzieży szkolnej. W szkole powszechnej po pogadance o celach i zadaniach spółdzielczości obdarowano dzieci słodyczami.

Wreszcie mamy kino! Nastąpiło tu otwarcie kina „Światowid". Jako pierwszy wyświetlano film „Tęcza" wg. powieści Wandy Wasilewskiej.

Spółdzielnia „Robotnik" otworzyła w Czarnkowie przy Rynku sklep spożywczo-warzywny — który z uwagi na konkurencyjne ceny cieszy się powodzeniem. Kierownikiem sklepu jest ob. Beszterda z Poznania. Ta sama Spółdzielnia otworzy w najbliższych dniach gustownie urządzoną piwiarnię.

Święto Milicji Obywatelskiej miało w naszym mieście przebieg imponujący. Po nabożeństwie i defiladzie odbyły się na boisku popisy lekkoatletyczne i zawody piłki nożnej. Po żołnierskiej kolacji nastąpiła akademia, na której przemawiali przedstawiciele władz i partii politycznych, oraz dokonano wręczenia nagród zwycięzcom popisów sportowych. Święto Milicji zakończyła zabawa taneczna w dwóch salach.

GNIEZNO

Dożynki powiatowe urządzone zostały ostatnio z inicjatywy Polskiego Stronnictwa Ludowego przy współudziale wszystkich stronnictw demokratycznych pod protektoratem starosty pow. ob. Frączka i prezydenta miasta ob. Kubackiego. Po nabożeństwie przejechał ulicami miasta pięknie udekorowany korowód żniwny, po czym odbyła się uroczystość na sali Strzelnicy. Po wręczeniu symbolicznych wieńców odbyły się występy artystyczne z licznymi uromaiceniami.

Wystawa artystów plastyków, pierwsza w odrodzonej Ojczyźnie na terenie Gniezna, nosi charakter zapoznawczy. Grupuje ona wyłącznie prace plastyków gnieźnieńskich, uratowane z zawieruchy wojennej. Wystawiono 25 prac Stefana Englera, 17 Mieczysława Krywulta, 11 Floriana Rachelskiego (przeważnie rzeźby), miniatury Jerzego Tyszkiewicza, oraz prace Ireny Scholz, zaawansowanej szczególnie w sztuce stosowanej.

CHOSZCZNO

W niedzielę, dnia 23. 9. br. odbyło się uroczyste poświęcenie kościoła im. Matki Boskiej Ostrobramskiej w Sławęcinie, pow. Choszczno. Poświęcenia pokonał jak również nabożeństwo odprawił ks. proboszcz Kowalski z Choszczna. Podczas nabożeństwa chór kościelny śpiewał piękne pieśni. Po nabożeństwie odbył się raucik w szkole powszechnej, na którym byli obecni wraz z księdzem proboszczem przedstawiciele władz i urzędów. nad.

Ostatnie zarządzenie w sprawie świadczeń rzeczowych

Ukazało się zarządzenie Min. Administracji Publicznej i Aprowizacji i Handlu, na mocy którego odpowiedzialność za zbiór świadczeń rzeczowych w powiecie ponosi starosta, zaś na terenie gminy — wójt. W związku z powyższym zostały zniesione powiatowe inspektoraty świadczeń rzeczowych. Zakres ich działalności oraz personel przejęły, utworzone przy starostwach, referaty świadczeń rzeczowych. Gminne referaty świadczeń rzeczowych zostały podporządkowane wójtom. W skład tych referatów wchodzą poborcy świadczeń, których ilość jest zależna od ilości gromad w gminie, przy czym na 3 do 6 gromad przypada jeden poborca.

Zmiana powyższa ma na celu w szerszym niż dotychczas zakresie wciągnięcie czynnika administracyjnego do akcji zbioru świadczeń.

W ubiegłym roku gospodarczym słuszne utyskiwania wśród rolników wywołał fakt, że organizacje przeprowadzające skup produktów rolnych, dostarczanych z tytułu obowiązkowych dostaw, często zalegały z zapłatą. Należności te były regulowane nieraz po upływie kilku miesięcy. Oczywiście powodem tego stanu rzeczy były trudności organizacyjne i finansowe, spowodowane powojennym chaosem.

Obecnie kres temu stanowi rzeczy położyła instrukcja Ministra Aprowizacji i Handlu, przewidująca uruchomienie na cele skupu obowiązkowych dostaw w roku gospodarczym 1945/46 następujących kredytów w Banku Narodowym: zaliczkowego w wysokości zł 20 milionów i obrotowego w wysokości zł 300 milionów.

Narodowy Bank Polski otwiera te kredyty Centralnej Kasie Spółek Rolniczych, a ta skolei udzieli ich „Społem" Związkowi Gospodarczemu Spółdzielni R. P., przeprowadzającemu akcję skupu świadczeń od rolników, przy czym powiatowe spółdzielnie rolniczo-handlowe są obowiązane z chwilą dokonania dostawy, natychmiast regulować za nie należność. Wspomniane kredyty w żadnym wypadku nie mogą być użyte na inne cele.

Od dnia 1 września br. obowiązuje zarządzenie Ministra Aprowizacji i Handlu o obowiązkowych dostawach mleka na rok gospodarczy 1945/46. Skupem mleka zajmują się podobnie jak i w okresie ubiegłym, zakłady mleczarskie, przy czym plan rozdziału dostaw mleka został opracowany w ten sposób, aby każda gromada wiejska należała w całości do najbliżej się znajdującego i najłatwiej dostępnego zakładu mleczarskiego. Każdy hodowca obowiązany jest dostarczać mleko w ilości wymienionej w nakazie wyłącznie do wskazanego mu zakładu mleczarskiego we własnych naczyniach i na własny koszt. Dostarczone mleko winno zawierać minimum 3% tłuszczu. Mleko zawierające poniżej 2% tłuszczu uważa się za sfałszowane i nie zalicza się na poczet świadczeń.

Zamiana dostaw mleka na dostawę masła jest naogół wzbroniona. Jedynie w wypadkach wyjątkowych, (jak np. górzysty teren, lub zniszczenie zakładu mleczarskiego) może urząd wojewódzki zezwolić gromadzie na tymczasową dostawę masła i twarogu zamiast mleka, przy czym każdy rolnik za każde 28 litrów mleka winien dostarczyć 1 kg masła o zawartości wody poniżej 16% i 3 kg twarogu.

Staraniem Spółdzielni Wydawniczej

„Czytelnik"

odbędzie się w środę 24 października o godz. 18

w Teatrze Wielkim

specjalne przedstawienie operetki Lehàra pt.

WESOŁA WDÓWKA

Dla wszystkich czytelników „Głosu Wielkopolskiego" ceny biletów na wszystkie miejsca o 10 zł zniżone. Przedsprzedaż w redakcji „Głosu Wielkopolskiego", ul. Wyspiańskiego 10, I — od godziny 8—15.

Członkowie Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik" otrzymują bilety wstępu bezpłatnie.

10487

25-lecie pracy scenicznej dyr. Z. Wojciechowskiego

W dniu dzisiejszym dyrektor Teatru Wielkiego w Poznaniu Zygmunt Wojciechowski obchodzi 25-lecie swojej pracy scenicznej i 40-lecie pracy zawodowej.

Dyr. Zygmunt Wojciechowski urodził się w 1868 roku w Wielkopolsce. Od najmłodszych lat zdradzał wybitne zdolności muzyczne. Po ukończeniu konserwatorium w Hamburgu, studiuje w Monachium. Jako absolwent monachijskiej akademii muzycznej, udaje się z kwintetem kameralnym na tournée po Francji, Hiszpanii, Szwajcarii i Włoszech. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości rozpoczyna dyr. Wojciechowski działalność muzyczną w kraju. W r. 1919 zaangażowany zostaje jako kapelmistrz do opery poznańskiej. 10 lat później Zarząd Miejski w Poznaniu mianuje dyr. Wojciechowskiego dyrektorem Teatru Wielkiego. W r. 1933 dzisiejszy Jubilat organizuje swój własny teatr objazdowy i prowadzi go aż do wybuchu wojny. Po uwolnieniu Poznania uruchamia w trudnych warunkach operę poznańską i prowadzi ją z ramienia miasta po dzień dzisiejszy.

W ramach dzisiejszego, drugiego z kolei przedstawienia „Cyrulika Sewilskiego" odbędzie się w Teatrze Wielkim skromna uroczystość jubileuszowa. W rękach dyr. Wojciechowskiego spoczywa całość muzyczna przedstawienia.

W niedzielę o godz. 10-tej w kościele garnizonowym przy ul. Szamarzewskiego odbędzie się msza św. z okazji jubileuszu.

Sobota, dnia 20 października 1945 r.

W teatrach poznańskich:

Teatr Wielki: dziś, godz. 18-ta — „Cyrulik Sewilski" (jubileusz dyr. Z. Wojciechowskiego); jutro, godz. 14.30 i 18-ta — „Wesoła wdówka".

Teatr Polski: dziś, godz. 18-ta — „Matura"; jutro, godz. 14.30 i 18-ta — „Matura".

Teatr Nowy: dziś, godz. 18-ta — „Śluby panieńskie"; jutro, godz. 15 i 18-ta — „Śluby panieńskie".

Miejski Teatr Marionetek: dziś, godz. 17-ta — „Czerwony Kapturek"; jutro godz. 15 i 17-ta — „Czerwony Kapturek".

W „Kukułce": dziś, godz. 18.30 w kawiarni „As" — powtórzenie programu „Łopatą do głowy".

W kinach poznańskich:

Apollo: godz. 16, 18 i 20-ta — „Za siedmioma górami"; **Bałtyk:** godz. 16, 18 i 20-ta — „Miasto chłopców"; **Jedność:** godz. 14, 16 i 18, w niedzielę od godz. 12-tej — „Zoja"; **Warta:** godz. 15, 17 i 19-ta — „Zoja"; **Wolność:** godz. 15, 17 i 19-ta — „Dzisiaj i zawsze".

„Poranek humoru i śpiewu"

Ulubienica Poznania Jadwiga Fontanówna przybyła na kilka dni do Poznania i wystąpi z „Porankiem humoru i śpiewu" jutro, 21 bm., o godz. 11-tej w Teatrze Polskim.

Bilety są już do nabycia w kasie Teatru Polskiego.

„Śluby panieńskie" w Teatrze Nowym

Teatr Nowy pod dyr. Zbigniewa Szczerbowskiego wystawia z niesłabnącym powodzeniem codziennie komedię Al. Fredry — „Śluby panieńskie" w doskonałej reżyserii Ryszarda Wasilewskiego z udziałem Podborówny, Sroczyńskiej, Skubniewskiej, Chmielewskiego, Kierczyńskiego, Olędzkiego i Kotarskiego. Dekoracje art.-malarza Zygmunta Szpingiera.

Początek przedstawień codziennie o godz. 18-tej. Bilety do nabycia przy kasie teatru w godz. od 10—13-tej i od 14—18-tej.

Najciekawsze audycje radiowe w dniu 21 bm.

7.00 Pieśń „Kiedy ranne", 7.03 Koncert poranny, 8.10 Dziennik poranny, 8.25 „O czym pisze prasa stołeczna", 8.30 Audycja dla wsi, 9.00 Muzyka, 10.30 Muzyka, 10.45 Pogadankę pt.: „Na nowej drodze" wygłosi kpt. Kazimierz Ceregro, 11.00 Transmisja z otwarcia rozgłośni P. R. w Łodzi, 14.00 Muzyka obiadowa, 15.00 Audycja dla wsi: a) pogadanka pt.: „Zużytkowanie słomy" w oprac. Bogusława Świnarskiego, b) Muzyka ludowa, c) Komunikaty Wojewódzkiego Urzędu Ziemskiego, 15.30 Wiersze Marii Konopnickiej recytuje art. dram. Jolanta Skubniewska, 15.35 Melodie popularne gra na harmonijkach ustnych Sylwester Wesołowski, 15.50 Artykuł wstępny „Głosu Wielkopolskiego", 16.00 Koncert życzeń, 16.50 Pogadanka na fali P. Z. Z., 17.00 Program z W-wy, 18.15 Program z W-wy, 19.15 Pogadankę pt.: „W polskim Sopocie" wygłosi Bogdan Zakrzewski, 19.25 Program z W-wy, 20.00 Recital skrzypcowy w wykonaniu Grażyny Bacewiczówny, 20.30 Muzyka operowa, 20.45 Poznań — Rozgłośni Łużyckiej, 20.55 Wiadomości sportowe, 21.20 Muzyka taneczna, 22.00 Skrzynka poszukiwania rodzin, 22.30 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, 22.40 Przegląd prasy zagranicznej, 22.45 Dalszy ciąg skrzynki poszukiwania rodzin.

KOMUNIKATY

Zebranie Sprawozdawcze Rady Zakładowej Drukarni św. Wojciecha odbędzie się w dniu dzisiejszym o godz. 12-tej w sali maszyn Zakładów Graficznych Drukarni św. Wojciecha. Na zebraniu dokonane będą wybory nowej Rady.

Komisariat II M. O. prosi ewtl. świadków, którzy zauważyli osobników zabierających z podwórza domu przy ul. Małeckiego 10 — szafę do rzeczy o podanie swych spostrzeżeń w komisariacie II, przy ul. Matejki.

Ognisko harcerskie. W niedzielę, dnia 21 bm. o godz. 16-tej urządza Leśna Drużyna Harcerzy wielkie ognisko harcerskie w Dębinie, na które zaprasza wszystkich sympatyków i miłośników lasu. Dojazd tramwajami linii 4 i 7 do ostatniego przystanku w Dębcu.

Związek Inwalidów Wojennych R. P. wzywa wszystkich członków, pobierających karty żywnościowe Kat. I do natychmiastowego zarejestrowania się na węgiel w sekretariacie związku.

Związek Polskich Artystów Plastyków — Okręg Poznański wzywa wszystkich członków, pobierających za pośrednictwem związku karty żywnościowe kat. I — do złożenia ich natychmiast w sekretariacie Związku celem uzyskania przydziału węgli.

Kto ofiaruje dla chorego porucznika polskiego, który wrócił z niewoli, dwie książki: Morsch: Der Eisenbetonbau, wyd. 5 oraz Strassner A.: Neuere Methoden zur Statik der Rahmentragwerke und d. elastischen Bogenträger. Przyjmuje PCK Poznań, Asnyka 5.

Zebrania w dniu 22 października

Cech Krawiectwa Damskiego. Nadzwyczajne walne zebranie o godz. 17-tej w salce „Strzechy" przy ul. Mielżyńskiego 23.

Pracownicy Pralń i Prasowań o godz. 17-tej w sekretariacie Związku Zaw. Odzieżowców przy ul. Rzepeckiego 23 m. 4.

Polska Partia Robotnicza — Komórka Teren I o godz. 17-tej w lokalu, przy ul. Winklera 18.

Ze sportu

Polska — Czechosłowacja

Międzypaństwowe spotkanie bokserskie Polska — Czechosłowacja, które miało odbyć się w Poznaniu, w niedzielę 21 bm. zostało przełożone na dzień 4 listopada 1945 r.

Boleśnie dotknięci stratą naszego jedynego i najukochańszego syna i brata śp.

Bogdana Michaelisa

lat 18, który dnia 11. 10. 1944 r. złożył swe młode życie na ołtarzu ukochanej Ojczyzny, ginąc na posterunku żołnierza-bohatera w powstaniu warszawskim, zawiadamiamy, że po sprowadzeniu drogich nam zwłok z Warszawy — pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 21. 10. 1945 r. o godzinie 15,30 z kościoła św. Jana Vianney na Sołaczu na cmentarz parafialny. Msza św. żałobna nazajutrz o godzinie 9-tej w kościele parafialnym na Sołaczu.

Poznań - Sołacz, Góralska 12

Niepocieszeni w smutku **rodzice i siostry**

10179

Dnia 20 października 1942 r. zginął za Polskę śp.

Witold Weselik

aplikant sądowy.

W trzecią bolesną rocznicę męczeńskiej śmierci najdroższego syna i brata — odbędzie się Msza św. żałobna w poniedziałek, 22 bm. o godz. 8.30 w kościele św. Marcina przy ul. Fredry — o czym zawiadamiają

10033 rodzice i siostra.

Barwniki w galkach!

„OLSTAR" w różnych kolorach

Sprzedaż hurtowa po cenach fabrycznych

„Centrala Zakupów" Kraków, Wiślana 10 tel. 57217 10078

TŁOKI

do samochodów i motocykli kupujemy w każdej ilości

ERGE-MOTOR

POZNAŃ, ul. Mylna 38/40

k489

TEATR POLSKI

W niedzielę, 21 paźdz. o godz. 11

wystąpi jedyny raz ulubienica Poznania

Jadwiga Fontanówna

W programie oryginalne piosenki przy własnym akompaniamencie. Sprzedaż biletów w kasie Teatru Polskiego. 10438

ZABAWKI

Wielki wybór! Stale nowości!

Najtańsze źródło zakupu w firmie L. PRAŁAT

POZNAŃ, ul. Kraszewskiego 16 10110

SPRZEDAŻ HURTOWA

Specjalność: lalki, misie, gruchotki, wózki dziecięce (autka lux.) wózki dla lalek, rowerki trój- i dwukołowe hulajnogi

Dojazd tramwaj. 7 i 5 3 przystanki od dworca

Artykuły kosmetyczne, gospodarcze, techniczne i malarskie k487

polecają znane od 50 lat firmy:

Hurt — Hurtownia Drogeryjna **Centralna Drogeria** J. Czepczyński Sukc. Poznań, Grochowe Łąki 3

Drogeria Uniwersum J. Czepczyński Sukc. Poznań, Armii Czerwonej 5 — Detal

---

Dancing—Bar „LIDO"

wł. M. Weber

ul. Rzeczypospolitej nr 9

Sala balowa

dla towarzystw 10193

Ł. KROMCZYŃSKI STEMPLE POZNAŃ UL. WALKI MŁODYCH 47

Państwowe Zakłady Samochodowe nr 3

w Poznaniu ul. Strumykowa 12/13

przyjmą

do kapitalnych remontów i napraw samochody ciężarowe i osobowe wszelkich typów

10106

OBORNICKA KOPALNIA ŻWIRU

znana od dziesiątek lat, poleca dobrej jakości żwir betonowy do wyrobów cementowych: jak pomników, nagrobków itd.

Żwir jest pierwszej jakości biały, wypłukany z natury, ostry. Dostarczy każdą ilość wagonowo do Poznania, bocznica własna. Odległość od Poznania 30 km. Zamówienia przyjmuje Teofil Majewski, Kowanówko p. Oborniki. 10336

10097

KLISZE DRUKARSKIE

KREIKOWE · SIATKOWE · TRÓJBARWNE

CYNKOGRAFIA

ZAKŁAD CHEMIGRAFICZNY · CZ. HOŁDERNY

POZNAŃ, DŁUGA 11. TELEFON: -- --

Drzewka i krzewy owocowe

ozdobne i alejowe

polecają

SZKÓŁKI DRZEW

A. i J. JESKE

Jelonek, poczta Suchylas, powiat poznański. 10446

Łożyska kulkowe i rolkowe

komplety do wózków transportowych i transmisji, pilniki kowalskie

pompy ogrodowe ssąco-tłoczące

pasy skórzane i parciane, gurty elewatorowe, armaturę do wody, pary i gazu i różne materiały techniczne — poleca i kupuje:

Centrala Łożysk Kulkowych i materiałów technicznych

POZNAŃ, ul. Fr. Ratajczaka nr 15

pod kinem Apollo 9968

Karbid

wiadra pocynkowane papa dachowa 10045

hurtownie po cenach bezkonkurencyjnych

Leszczyński Dom Eksportu i Importu

Czesław Szydłowski

Leszno (Wlkp.). Tel. 473.

P. K. O. V — 4499

OGŁOSZENIA DROBNE

Konto: Bank „Społem" nr 8

przyjmuje Administracja ul. Wyspiańskiego 10 I ptr. bez odpowiedzialności za terminowy druk.

Lekarskie

Dr med. Józef Ceptowski lekarz, ul. Siemiradzkiego 6 m. 1 przyjmuje codzien. od 4—6-tej. 10229

Lekarz specjalista ginekolog i położnik Zygmunt Kernacki, przyjmuje ul. Siemiradzkiego 3 w godz. 2—3.30, tel. 63-78. 10085

Dr med. K. Paszkowski, specj. w chor. skórnych i wenerycznych, przeprowadził się i przyjmuje obecnie przy ul. Mateiki 51 (przy pl. Wyspiańskiego), godz. przyjęć 9—12, 3—7. 10137

Dr Danecki, specj. chorób skórnych i wenerycznych, 10—1 i 4—6, Poznań, Walki Młodych 18. 9542

Lekarz-dentysta Jaworowicz przyjmuje 10—12, 3—5, Mickiewicza 24. 8126

Akuszerka Krajewska, Fredry 2, przyjmuje obecnie Walki Młodych 14 m. 6. 9271

Wolne posady

Przedstawiciel na art. tapicerskie potrzebny. Przędzalnia Włósia i Tkalnia Pasów, Rawicz, Poznańskie. k 526

Szofer poszukuje posady od 1. XI Dąbrowa Górnicza, Wolska 12. Edmund Kąkol. 9979

Ekspedientka rzeźnicka dobra siła fachowa potrzebna od zaraz oraz starsza inteligentna osoba do dzieci. Franciszek Molik, Wielka 20. 10024

Książkowa bilansistka od zaraz. Mech. Fabr. Drewniaków, Staśkiewicz, Grodzisk Wlkp. 10028

Krawców damskich przyjmie J. Szkudlarek, Wały Zygmunta 10. 10093

Poszukuje piecowników od zaraz — Kazimierz Schultz, mistrz bud. piecy. Mickiewicza 7 m. 3. 10112

Dziewczyna potrzebna od zaraz, Grunwalzka 15 m. 8. 10118

Poszukuję gosposi z samodzielnym gotowaniem. Warunki dobre. Sienkiewicza 3 m. 5, godz. rano do 10-tej i między 2—3 po poł. 10051

Potrzebna od zaraz starsza pani na obsługę domową za wynagrodzeniem. Miljonowicz, Poznań, Marynarska 14 m. 3. 10050

Wspólnika obeznanego z robotami kamieniarsko-cementowymi przyjmie Zakład „Cementol" Oborniki, dworzec. 10102

Ogrodnik ze szkołą i praktyką do większego ogrodnictwa przy szkole rolniczej od zaraz potrzebny. Oferty z życiorysem do „Głosu Wielkopolskiego" nr 10124.

Szklarza obeznanego z pracami witrażowymi poszukuje Polichromia, Poznań, ul. Bukowska 11a. 10129

Pomocnica domowa z gotowaniem potrzebna od zaraz. Zgłoszenia: Wierzbięcice 23 m. 6. 10139

Pomocnica domowa oraz dziewczynka do dwojga dzieci na prowincję mogą się zgłosić. Konopnickiej 3 m. 5.

Ekspedient młodszy branży narzędziowo-technicznej potrzebny — zgłoszenia „Hatech", Walki Młodych 65. 10204

Hafciarki i uczennice kościelne prace. Wysoka płaca, obiady. Oferty: „Głos Wielkopolski" nr 10002.

Główna Drukarnia Wojskowa w Łodzi poszukuje 2-ch linotypistów, 3-ch składaczy ręcznych, 2-ch monterów do maszyn drukarskich oraz urzędników, znających biurowość administracji drukarskiej. — Przyjmowane są wyłącznie siły pierwszorzędne. Podania z życiorysami nadsyłać: Kierownictwo Głównej Drukarni Wojskowej, Łódź, Gdańska 130. k 540

Szuka posady

Księgowa bilansistka rutynowana siła zakłada — prowadzi księgi — nadzory, porady podatkowe — księgowe. Oferty: „Głos Wielkopolski" nr 10318.

Szofer kwalifikowany obznajmiony na pojazdach benzynowych, na rope i gaz, generatorach. Oferty: „Głos Wielkopolski" nr 10140.

Nauka

Tańców nowoczesnych wyuczam w sześciu lekcjach. Ola Antoszewska, Poplińskich 5a. 9908

Kursy kroju męskiego i damskiego rozpoczynają się pierwszego listopada. Przybylski, Marsz. Focha 86. 8954

Szkoła tańców baletmistrza Ignacego Szczurka wyucza taniec „swing". Zapisy, Przecznica 3 m. 8. 10044

Szkoła tańców Szczurkówna Szczurek, aleje Marcinkowskiego 2a, parter. 9494

Są jeszcze wolne miejsca w Powiatowej Męskiej Szkole Gospodarstwa Wiejskiego w Będlewie pow. Poznań, st. kol. Stęszew. Zapisy przyjmuje codziennie kancelaria szkoły. Rok szkolny rozpoczyna się 3-go listopada o godz. 9-tej. Przy szkole dla zamiejscowych internat. 10125

Osobiste

Za przysłane nam życzenia i kwiaty z okazji naszego ślubu składamy wszystkim krewnym i znajomym najserdeczniejsze podziękowanie. T. i A. Kegelowie - z d. Beszterda. Poznań, w październiku 1945. 10104

Za liczne życzenia z okazji naszych zaślubin składamy Wszystkim serdeczne podziękowanie. Czesław i Bogumiła z Nowackich Wielebscy. Wieleń n. Not., październik 1945. 10138

Sprzedaże

Nowe karakułowe futro, Palacza 116 m. 2, Grabski. 9992

Parcele budowlane przy Winogradach na sprzedaż. Oferty: „Głos Wielkopolski" nr 10032.

Pianino eleganckie nowe czarne sprzedam. Oferty: „Głos Wielkopolski" nr 10064.

Radioaparaty najtaniej Radiomechanika, Walki Młodych 25 (św. Marcin). 9027

Swiece nagrobkowe poleca Hurtownia Towarów Spożywczych Kazimierz Muzyk i Ska. Poznań, ul. Wielkie Garbary 35. 8370

Obrączki ślubne, zegarki, pierścionki sprzedaje, naprawy zegarmistrzowskie wykonuje Kruk, jubiler, 27 Grudnia 2, w podwórzu. 9490

Maszyny do pisania, liczenia, powielacze — Kochanowicz S-ka, plac Wolności 13 (obok 3 Maja). 9566

Przed kupnem radioodbiornika zwiedź salon radiowy. — Radioekspert, Śniadeckich 1. Najtańsze źródło zakupu. 9686

Srebrne wyroby, złote, porcelanę, antyki kupuje — sprzedaje, przyjmuje komis „Lamus", Sieroca 5/6. 9872

Króliki angora. Słoneczna 12 m. 4. 9368

Futro sportowe pop. poszycie nowe sprzeda Walki Młodych 56 m. 9. 10101

Wagi uchylne, naprawa — kupno i sprzedaż, odważniki pojedyńczo i komplety. J. Figiński, Fredry 1. Tel. 25-55. 101152

Futro męskie sprzedam. Oferty: „Głos Wielkopolski" nr 10046.

Futro męskie, sportowe — wysoką figurę oraz frak. — Rzeczypospolitej 9 m. 5. 10000

Sztandary pułkowe, organizacyjne wykonuje terminowo, solidnie S. Seredyńska, Łódź, Piotrkowska 255, tel. 10716. k 502

Serwisy obiadowe, do kawy, serwisy śniadaniowe do ciast i owoców poleca Patria, Spół. z ogr. odp., Poznań, Wały Zygmunta Augusta 1. k 480

Dźwig-suwnica o rozpiętości 13 m, nośność około 12 ton, wagi około 7 ton bez górnego wózka, do sprzedania. Oferty: „Głos Wielkopolski" nr k 356.

2 płaszcze męskie, 2 płaszcze na 14—18 lat. Walki Młodych 56 m. 9. 10095

Płaszcz — męski — damski, trąbka alt, elektrolux. Górna Wilda 25, Walczak. 10115

Hurtownia manufaktury i galanterii „Mir" Stanisław Trawiński, Łódź, Piotrkowska 49, tel. 102-03 poleca w dużym wyborze wszelkiego rodzaju towary galanteryjne i włókiennicze po cenach niskich — konkurencyjnych. Pożądani bezpośredni dostawcy. k 530

Rasowy buldog — boxer. Mazowiecka 11 m. 3. 10114

Szpilki, fryzjerki, druty do robót ręcznych, wsuwki stalowe, itp. poleca po cenach fabrycznych Wytwórnia Łódź, Śródmiejska 37, tel. 206-48. k 528

Lampy karbidowe, ciężkie, każda gwarantowana. Prowincja zaliczenie. Auto-Nowak. Piotrków-Trybunalski. k 529

Hurtownia Galanterii L. Korska i Ska. Dawniej Warszawa, Ptasia 4. Obecnie Łódź, plac Wolności 2 poleca się nadal. Ceny konkurencyjne. k 535

Bufet nowoczesny, ciemny dąb, z lustrem i witrynami sprzedam. Młyńska 2 m. 13. 10086

Piece kaflowe przenośne i stałopalne tanio sprzeda Napieralski, Masztalarska 7 m. 4. 10091

Swetry, bieliznę ciepłą, pończochy damskie i dziecięce poleca B. Gryniecki, Hurtownia Papieru i Galanterii, Poznań, Wrocławska 38. 10096

Futro łapki karakułowe, oraz silowe nowe okazyjnie. Podolska 4 m. 1 (Sołacz). 10098

Barak drewniany składany 12×5,80. Adres wskaże: „Głos Wielkopolski" nr 10100.

Prostownik Philipsa 6 i 1,3 Amp. Opornica, miernik izolacji, woltomierze — futro męskie skunksy. Oferty: „Głos Wielkopolski" nr 10113.

Pięciolampowa superheterodyna Philipsa prąd zmienny. Adres wskaże „Głos Wielkopolski" nr 10117.

Skład z urządzeniem bez towaru i meblami sprzedam. Św. Wojciech nr 25. 10128

Centryfugę razem (masłobójkę). Litewska 2 m 1, 8—12-tej. 10131

Piecyk dwupalnikowy, żelazko elektryczne nowe. Górczyńska 26a m. 1. 10133

Kupna

Kupię każdą ilość olejków perfumeryjnych. Oferty: „Głos Wielkopolski" nr 10010.

Pasy skórzane, parciane, gumowe kupuje, płaci najwyższe ceny. „Hatech", Walki Młodych 65. 7310

Materiały wełniane, podszewki skupuje Fr. Zieliński, pl. Wolności 4 m. 3. 10014

Artykuły dentystyczne kupuję. Składnica dentystyczna Pawlicki, Kraszewskiego 19, m. 8. 8782

Bielskie materiały, podszewki zakup — sprzedaż. Trojanowski, Walki Młodych 18. 8904

Kawę surową, herbatę, korzenie oraz wszelkie towary kolonialne kupuje Hurtownia towarów spożywczych, Kazimierz Muzyk i Ska, Poznań, Wielkie Garbary 35, tel. 39-58. 9620

Książki szkolne, naukowe, powieściowe kupuje Księgarnia Gierczaka, Górna Wilda 59. 9868

Kwasy, chemikalia, tłuszcze wszelkiego rodzaju zakupuje „Farmachemia", Poznań, Libelta 11. Tel. 26-02. 9845

Zakup — sprzedaż — zamiana radioodbiorników. Radioekspert, Śniadeckich 1. 9685

Celuloid w arkuszach od 0,8 do 2 mm w różnych odcieniach kupi D/H Hermes, 27 Grudnia 16 tel. 2088. 10083

Samochód ciężarowy najmniej trzytonowy, najchętniej Diesel, kupimy. Oferty kierować: Poznań 14, Browar Kobylepole. 9926

Dywan kupię. Oferty: „Głos Wielkopolski" nr 10141.

Drut żelazny 1 mm pół twardy 100 kg kupię. Kozia 8 m. 19. 10134

Dwie tokarnie nowoczesne 3/4 i 1 m kupi „Hatech", Walki Młodych 65. 10200

Maszynę do liczenia kupi „Hatech", Walki Młodych 65. 10206

Metol, chemikalia oraz materiały fotograficzne zakupuje hurtownie „Farmachemia" Poznań, Libelta 11, tel. 26-02. 9848

Kupię każdą ilość tłuszczów nadających się do fabrykacji mydła. Wacław Minta, Bydgoszcz, Bocianowo 25, tel. 31-63. 10296

Zamiana

4 pokoje Poznań zamienię na Łódź, Warszawę, Gdynię. Oferty: „Głos Wielkopolski" nr 10065.

Wolne lokale

Lekarzowi samotnemu wynajmę mieszkanie. Oferty: „Głos Wielkopolski" nr 10030.

Dwa duże lokale handlowe, centrum miasta, do wynajęcia. Warunek remont. Bliższa wiadomość: Kancelaria adwokacka, ul. Sel. Mielżyńskiego 4, I ptr. 9953

Przyjmę na wspólny pokój pana kulturalnego (Matejki). Oferty: „Głos Wielkopolski" nr 10087.

Mieszkanie 3 pokoj. komfortowe w Gnieźnie, oddam za zwrotem remontu. Gniezno, Chrobrego 6, Fa The Gentleman". 10103

Pokój umeblowany starszemu panu. Biedrzyckiego 1 m. 6. 10120

Willę z ogrodem, garażem i stajnią, 10 km od Poznania, przy stacji kolejowej, wydzierżawię. Wiadomość: Szwajcarska 15 m. 4, godz. 17—19. 10087

Szuka lokalu

Studentka poszukuje spokojnego pokoju sublokatorskiego. Cena obojętna. Najchętniej okolica Grunwaldzkiej. Oferty: „Gł. Wielkop." nr 9897.

Pokój umeblowany centrum. Oferty: „Głos Wielkopolski" nr 9971.

Nawet poważny remont zwrócę, odstępne lub z meblami kupię mieszkanie 1 lub 2 pokojowe w okolicy Rynku Jeżyckiego. Oferty: „Głos Wielkopolski" nr 9987.

Poszukuję 2 pokoi kuchnią łazienką I ptr. lub wysoki parter frontowych za odstępnym. Oferty: „Głos Wielkopolski" nr 10006.

Czteropokojowe i większe komfort dzielnica obojętna koszty remontu i inne zwrócę. Ofełty do „Par", Ratajczaka 7 pod 563 10081

Spokojna pani szuka umeblowanego pokoju. Oferty: „Głos Wielkopolski" nr 10108.

Poszukiwania

Kto może udzielić informacji o mężu moim Kazimierzu Kurowskim ur 1. 5. 1900. zabranym przez Gestapo w Łowiczu i przewiezionym dn. 13. 12. 43 na Pawiak. Wszelkie wiadomości proszę kierować: Bożena Kurowska, Krotoszyn, Kaliska 29. 10053

Różne

Wytwórnia bielizny męskiej wykonuje zamówienia fachowo i punktualnie. A. Grochowska, Prusa 15. 9885

„Radiofal", zakład radiotechniczny Poznań, Patrona Jackowskiego 52. 9919

Wykonujemy wszelkie prace wchodzące w zakres księgowości i powiernictwa. Rewident, Spółka Powierniczo-Rewizyjna, Długa 10 m. 5. 10019

Zakłady Wulkanizacyjne „Gumnit", Poznań, Półwiejska 22, przyjmują do wulkanizowania opony samochodowe, rowerowe, dętki, kalosze. 9732

Grafologini przepowiada z pisma, z ręki, kart, mówi o osobach zaginionych. Piaskowa 6/7 m. 1 suteryna Garbay. 10061

Wykonuje tapczany, leżanki, materace. Tapicernia, Długa 11. 9770

Peleryny, płaszcze gumowe podklejam, naprawiam fachowo (Jeżyce) Sienkiewicza 9a m. 17 II ptr. 9996

Wykonuję wszelką pracę w zakres krawiectwa wchodzącą. Kapturski, Walki Młodych 56, front. 10094

Dziurkarkę do bielizny, materiały koszulowe męskie kupię. Poznań, Sew. Mielżyńskiego 4 m. 6. Pracownia bielizny męskiej. 10126

Zapowiedzi

Nr. listy zapow. 232/1945 r. **Zapowiedź.** Podaje się do ogólnej wiadomości, że 1. szofer Władysław Pietryk, stanu wolnego, zamieszkały w Krotoszynie, ulica Klonowicza 2, poprzednio w Lipsku (Niemcy) syn murarza Antoniego Pietryka i tegoż małżonki Elżbiety z domu Hencówna zmarłych i ostatnio zamieszkałych w Warszawie, 2. krawcowa Maria Wojciechowska, stanu wolnego, zamieszkała w Krotoszynie, ulica Klonowicza 2, córka szofera Jana Wojciechowskiego ostatnio zamieszkałego w Grossrosen i tegoż małżonki Franciszki z domu Ratajczyk, zamieszkałej w Krotoszynie, pragną zawrzeć związek małżeński. Ogłoszenie zapowiedzi nastąpić winno w Zarządzie Miejskim w Krotoszynie, oraz w czasopiśmie „Głos Wielkopolski" w Poznaniu. Krotoszyn, dnia 21 września 1945 r. Urzędnik Stanu Cywilnego w zastępstwie: Patrias. 10486

Administracja: Ogłoszenia — Wyspiańskiego 10, I. Tel. 64-75. Konto PKO V-4499. Bank Społem 8. Kolportaż — Bukowska 3. Tel. 78-64. Konto PKO V-4400. Bank Społem 25.
Kolegium Redakcyjne przyjmuje w godzinach od 12-tej do 13-tej

Sekretariat Redakcji czynny codziennie od godziny 11-tej do 14-tej
Nadesłanych rękopisów Redakcja nie zwraca
Tel. Red. 62-70 (nocne 17-28 i 61-37) — Tel. Dyr. Delegatury 64-75 — Tel. Kolportażu 78-64

Redaguje Kolegium. Wydawca Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik". Tłoczono w Drukarni św. Wojciecha pod Zarządem Państwowym w Poznaniu K—1516